

Zabezpieczenie społeczne - emerytury

Część III - świadczenia

Emerytury:

- ▶ Część III: Świadczenia

Emerytury w systemie zdefiniowanego świadczenia. (stary system)

Warunki co do zasady : wiek i staż

Emerytury w systemie zdefiniowanego świadczenia. (stary system)

- ▶ **Art. 53. 1.** Emerytura wynosi:
- ▶ 1) 24% kwoty bazowej, o której mowa w art. 19, z zastrzeżeniami, oraz
- ▶ 2) po 1,3% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów składkowych,
- ▶ 3) po 0,7% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów nieskładkowych

Emerytura bazowa w powszechnym wieku emerytalnym:

- ▶ Art. 27.

Emerytura z niższym stażem: art. 28

Emerytury z urzędu art. 27a



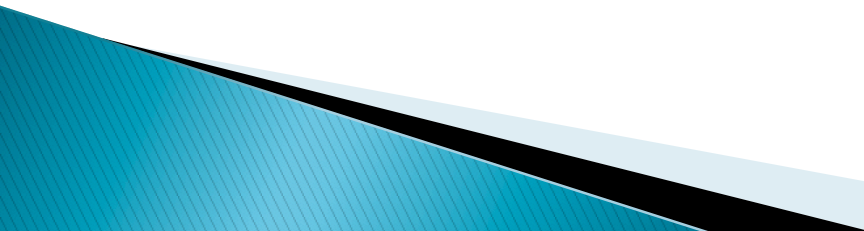
Emerytury w niższym wieku emerytalnym –

np. art. 32

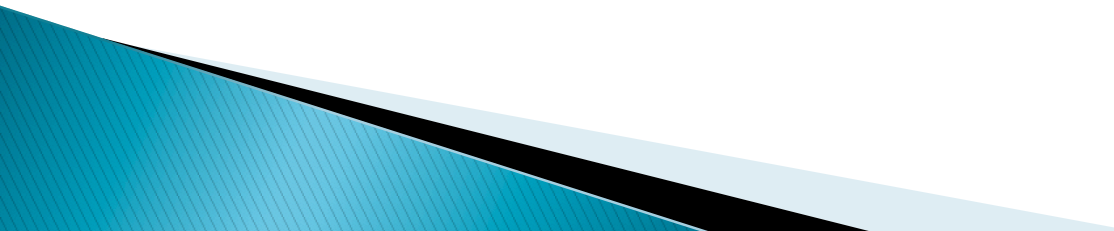
(mieli do niej prawo pracownicy urodzeni przed 1.01.1949 i osoby urodzone po 31.12.1948,

jeśli warunki do ich nabycia
spełnili do 31 grudnia 2008

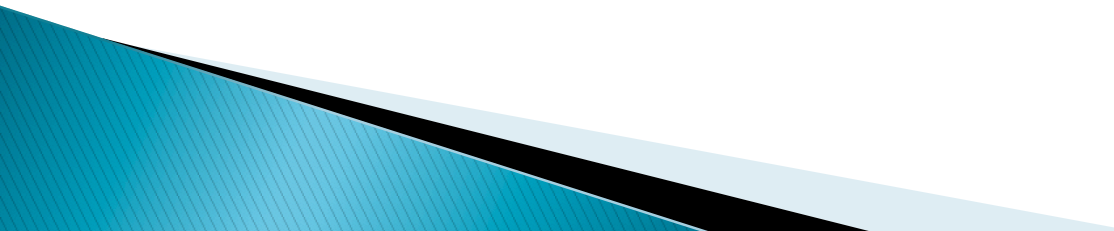
emerytura jest wyliczana w systemie
zdefiniowanego świadczenia)



Emerytury z art. 32 mają obecnie charakter
wygaszony osoby, które nie nabyły prawa do
31.12.2008 mogą ewentualnie przejść na:
emeryturę pomostową,
ewentualnie na emeryturę z art. 184



Emerytury wcześniejsze –
prawo do przejścia na emeryturę pomimo
nieosiągnięcia wieku emerytalnego –
np. art. 29



Proces wygaszania uprawnień do wcześniejszej emerytury

dla osób urodzonych przed 1.01 1949 r. zakończył się z osiągnięciem przez te osoby powszechnego wieku emerytalnego (najpóźniej 31 grudnia 2013. r),

a w stosunku do osób urodzonych po 31.12.1948 proces nabywania prawa do wcześniejszej emerytury zakończył się 31 grudnia 2008 r. (czyli na emeryturę z art. 29 mogły przejść tylko kobiety urodzone 1949 –1953)

Emerytury branżowe : górnicy, kolejarze

Emerytura w systemie zdefiniowanej składki.



Nowa formuła emerytury (art. 26):

- ▶ emerytura stanowi wynik podzielenie podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwania życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, ustalane wspólnie dla mężczyzn i dla kobiet wyrażone w miesiącach
- ▶ (solidarność wewnątrz generacyjna średnie świadczenie kobiet wzrasta o ok. 15%, a mężczyzn zmniejsza się o 13%).

Podstawa obliczenia emerytury (art. 25):

- ▶ suma zwaloryzowanych składek na ubezpieczenie emerytalne zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego,
- ▶ zwaloryzowany kapitał początkowy ustalany dla ubezpieczonych ur. po 1948 r., którzy przed 1 stycznia 1999 r. opłacali składki na ubezpieczenie lub za których składki opłacali płatnicy

(kwota tzw. hipotetycznej emerytura na dzień 1 stycznia 1999)

- ▶ środki zewidencjonowane na subkoncie , o którym mowa w art. 40 a ustawy o s.u.s.

**Emerytury z ustawy o emeryturach i rentach z FUS
dostępne dla osób urodzonych po 31.12.1948 r.**



Emerytura w wieku powszechnym – art. 24 ust. o FUS

Wiek emerytalny :

- ▶ przesłanki ustalenia wieku emerytalnego:
- ▶ **różnicowanie wieku emerytalnego**

W Polsce od 1 stycznia 2013 r. rozpoczął się proces zrównywania wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn do 67 lat

Od 1 stycznia 2013 wiek ten wzrasta o 1 miesiąc co 3 miesiące kalendarzowe do osiągnięcia 67 lat przez kobiety i mężczyzn.

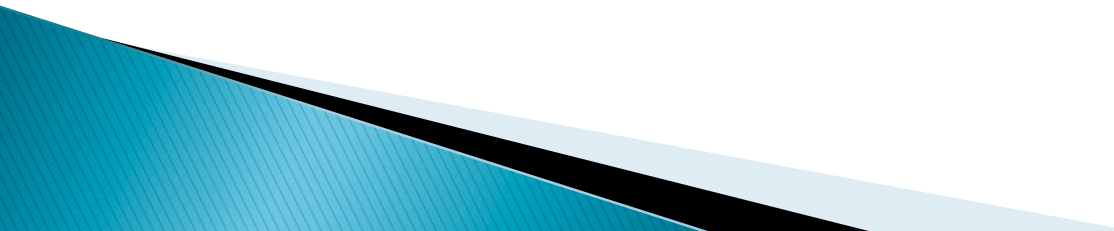
Poziom 67 lat zostanie osiągnięty:

w 2040 r. przez kobiety i

w 2020 r. przez mężczyzn.



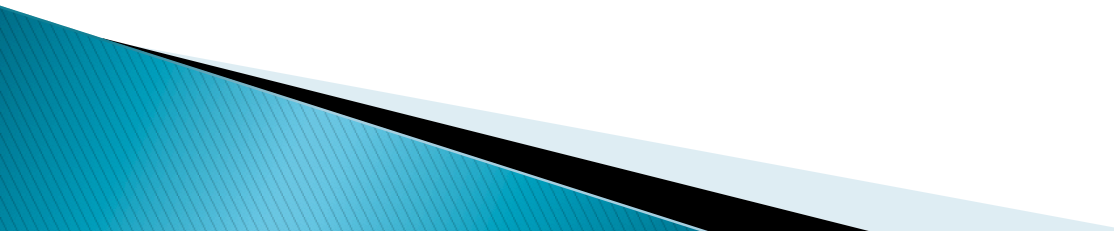
Emerytura w wieku powszechnym przyznawana z urzędu zamiast renty z tytułu niezdolności do pracy.



Emerytury z urzędu art. 24a



Emerytura z art. 184 – prawo do emerytury na starych zasadach w niższym wieku dla osób o których mowa 32,33 39 i 40 zostaje zachowane jeżeli wymóg stażu (szczególny i zwykły) mieli spełniony przed 1 stycznia 1999 r. pozostałe warunki np. wiek emerytalny mogły spełnić nawet po 31 grudnia 2012 r.



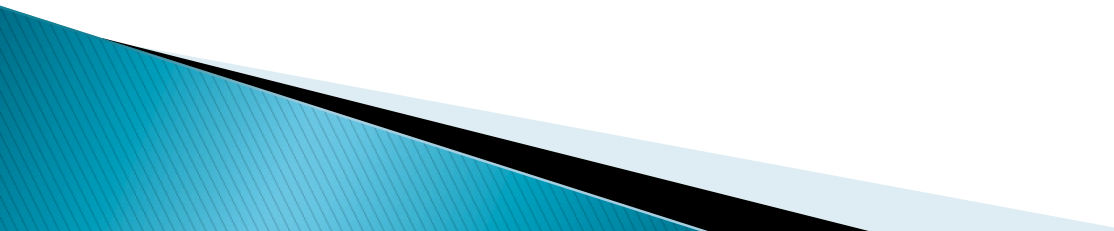
emerytura z art. 183 tzw. emerytura mieszana –



Emerytura częściowa –

w związku z podwyższeniem i zrównaniem wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn z z dniem 1 stycznia 2013 r. dla złagodzenia skutków tej regulacji wprowadzono nowe świadczenie

Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego – art. 26



Staż jest warunkiem gwarancji wypłaty emerytury
w minimalnej wysokości art. 87



**Okresowa emerytura kapitałowa –
odrębna ustawa o emeryturach kapitałowych**



Emerytura obywatelska –konstrukcja teoretyczna

Literatura:

I. Jędrasik– Jankowska. Pojęcia i konstrukcje prawne ubezpieczenia społecznego, Warszawa 2014.

U.Kalina – Prasznic, Społeczne zabezpieczenie emerytalne – pracowników między prawem a rynkiem, Warszawa 2012.